

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Goppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

«Mali List» — C. C. Post.

Licejska knjižnica (Dr. P. stotina)
LJUBLJANA, 11. 10.Pol leta 5 lir
Četrť leta 3 lire

Odg. urednik Ivan Hervatin

Male novice

Mail koledar.

Petek, 4. julija: Urh. — Sobota, 5. julija: Ciril in Metod. — Nedelja, 6. julija: Izaija. — Ponedeljek, 7. julija: Vilibald. — Torek, 8. julija: Elizabeta. — Sreda, 9. julija: 19 mučenikov. — Četrtek, 10. julija: Almalija.

TOČA IN VLADA.

Koraki poslanca Besednjaka niso ostali brez uspeha. V Italiji ni namreč ne zakona ne navade, da bi vlada podpirala po toži ogrožene kmete. To je delala avstrijska vlada, sedanja ne. V bodoče se bodo morali kmetje tudi proti toži zavarovati. Zato pa se hoče nekaj let, preden bo ta misel prodrla.

Ker je gorški podprefekt — kakor smo poročali — popolnoma zanemaril svojo nalogo, je poslanec Besednjak energično nastopil najprej pri podprefektu v Gorici, potem še pri prefektu v Vidmu.

Besednjak je tirjal, naj vlada precepi škodo in naj pomaga. In res je prispele te dni ugoden odgovor od finančnega ministra. Minister je naložil finančni intendantu, da takoj preceni škodo in da naj potem stavi vladi predlog za podporo.

Stražen vihar v Ameriki.

Iz Clevelanda se poroča, da je dne 29. junija divjal ciklon v okolici jezera Erie. Posebno je trpelo mesto Lorrain blizu Clevelanda. Vihar je lomil drevesa kakor suho dračje, razkrival hiše, podiral mostove, odnašal s tal tudi cele stavbe. Tudi sam Cleveland je deloma prizadet od nesreče. Vsega skupaj so nasteli dosedaj 162 mrtvih in 1950 ranjenih. Škoda se ceni na 100 milijonov naših lir. Ta ciklon je bil tudi za ameriške razmere izvenredno hud.

Velika obletnica.

28. junija 1919. so sklenili svetovno mirovno pogodbo v Versaillesu (beri: v Versaju). Danes je ves svet, kar ga ni kapitalističnega, prepričan, da je to najbolj umazana pogodba na svetu. V krvi se bo Evropa kopala in tako vničila versajsko pogodbo.

Milijonska tatvina.

Iz Londona se poroča, da so se tatovi skrili v spodnjem pritličju palače gospe Ladow v Piccadilly in ukradli ponoči veliko starinskih draguljev, katerih vrednost znaša 10.000 funtov, ali po naše milijon lir. Dragulji so pripadali neki znameniti zbirki starin iz 15. in 16. stoletja.

Kar so se učili, to delajo.

Snoparji iz Fossalte na Beneskem so vdrli v stanovanje nekega socialista Antona Vignando, ker je zbiral denarne prispevke v počestitev spomina poslanca Matteottija. Moza so grdo pretepili in potem odveleli proč. Drugo jutro so ga pripeljali nazaj toda razdejali so ga za vselej: zmešal se mu je um.

Deček ogledala.

V Chicago v Severni Ameriki se je pojavil poseben vrste otrok, sin krojača Tiana. Samuel mu je ime, osem let je star. Deček ima take oči, da vidi vse narobe. Vidi, bere in piše narobe. Če hočemo brati, kar je pisal, moramo gledati v ogledalo. Zato mu je nadel učitelj ime »deček ogledala«. Posrečilo se je njegovim odgojiteljem prepričati ga, da je vse narobe prav, kakor pa on vidi. Nenormalnosti oči mu pa ne bodo mogli ozdraviti.

Moriya se nadaljuje

Fasizem se je iz krvi rodil in se hrani s krvjo. V Italiji ne bo miru, dokler ne bodo vladali nasilni plačniki svetovnega kapitalizma, kateri nasprotuje svobodi ljudstev tudi za ceno najbolj ogabnih zločinov. Še ni pozabljen umor poslanca Matteottija, med tem pa se kar naprej dogajajo zverstva po celi državi.

Proslava Matteottijevega spomina.

Vse ljudstvo po Italiji je sklenilo proslaviti spomin nesrečnega poslanca na ta način, da se je dne 27. junija ob 10. uri ustavilo za 10 minut vse delo. Tudi cestna železnica je točno ob 10. uri obstala za par minut na mestu. Ta splošna manifestacija delovnega ljudstva ni bila nič kaj všeč fasistom, pa vendar so morali dopustiti, da se je izvršila, ker bi drugače imeli še večjo sramoto pred svetom. Vendar so tu pa tam poskušali motiti ali se znašati nad posameznimi osebami.

Uboj v Milanu.

Tramvajski uslužbenec Atilij Oldani se je po končani službi zvečer vratal na svoj dom. Priskočili so k njemu v samotni ulici neki mladi lopovi in ga vprašali, če bo tudi on počastil spomin Matteottija. Ko je potrdil, so ga vprašali, če je socialist. Rekel je, da je vsesan, da pa se ne peča s politiko. Potem so ga vprašali, če ima izkaznico od socialistov. Odgovoril je, da jo ima doma.

Hotel so, da gredo z njim na dom. On pa je dejal, naj ne plašijo njegove hčere; če mislijo naj ga ubijejo kar na mestu. Res so se vrgli nanj in ga pobili do nezvesti. Potem so jo junasko odkurili. Na kraj nesreče je prišel nek nočni čuvaj in našel ranjenca. Pršla je tudi 17 letna hči napadenega Oldanija, ker ga predolgo ni bilo domu. Tudi drugi ljudje so se zbrali in slednjič ranjenca spravili v bolnišnico. Tam je prišel še k zavesti, popisal navzočim svoj dogodljaj in kmalu potem izdihnil dušo.

Kdo so morilci?

Snoparja je skrajša skušala tajiti, da bi bili njihovi storili ta zločin. Toda stari način slepomiselnosti se ne da več uporabljati tako, kakor do sedaj. Zato je policija »neznane mladenčice« kaj hitro izvovala. Bili so pravi in resnični fasisti. Dva udeleženca tega uboja sta bila celo oficirja milicije (lepi oficirji!).

Pogreb.

Ubitega Oldanija so kaj slovesno pokopali. Tramvaj je počival in prosti uslužbenec so se pogreba udeležili. Bila je velikanska množica ljudstva. Policija je prepovedala zastave in godbe. Ob koncu pogreba je prišlo do precejšnje demonstracije, vendar se kri ni prelivala. Ljudstvo je razgnala konjenica. Zaprtih je bilo 42 demonstrantov.

Naši bersaljerji.

Iz Desenzana pri Brešiji pošiljajo srčne pozdrave »Malemu listu« in vsem dragim v domovini Anton Briščak iz Brišče, Anton Grmek iz Kobjeglave, Anton Tomšič iz Kosez, Anton Peršič iz Vogrskega, Mozetič Stanko iz Bilj, Leban Poldo iz Črnič, Hrvatini Fran iz Kuteževega, Višnjec Ivan z Vrdele, Bolčina Alojz iz Vrhpolja.

Glas iz ljudstva.

Naročnik s Tolminkskega nam piše: Več agitatorjev od »Novic« me je sililo, naj se naročim na njihov list. Nisem se podal. Čital sem »Mali list« in našel odkritosrčnost v njem. Vidim, da je resnicoljuben list, zato bo tudi vedno bolj spoštovan.

Pevka Gobavlj.

Oboževana londonska umetnica Jane Aylwin je pustila gledališče in je šla v Indijo, da bo pela tam gobavcem. Rekla je, da ti največji nesrečniki bolj potrebujejo umetniško tolažbo kakor pa razvajeni Londončani. Obenem se bo posvetila skrbstvu teh ubožcev. Gotovo posnemanja vreden namen.

Lep minister.

Minister Gentile je še pred svojim odhodom ustrelil velikega kozla. Nekega profesorja v Neapoli-ju je odstavil, namesto njega pa imenoval drugega, ki je že 4 leta mrtev. Vesoljno učiteljstvo po Italiji se veseli, da gre učeni Gentile v kot.

Hlapci.

»Istrska Rijec« piše, da Bolgari ne spadajo med Jugoslovane. Kam pa tedaj? Seveda »Istrska Rijec« je slogaška nacionalistka in odmerja svoj nacionalizem po zahtevah kapitalistov. Ali ni to ostudno hlapčevstvo. Kadar bo drugačen »befel«, bo tudi »Istrska Rijec« nauduseno pisala o dragih slovenskih bratih Bolgarih. In ta klika se drzne nam očitati pomanjkanje narodnega čuta!

Članom Kmetijske in vrtnarske zadruga.

4000 članov in njihove družine je zadelo strašno nesrečo. Iz Trsta je prišel nalog, naj plačajo, da se pokrije izguba pri zadruzi. Goriska organizacija in potem bivši poslanec gospod Šček, posamezne zadruga, kmetje so se obrnili do dr. Wilfana, da bi započela velika akcija v svrhu rešitve zadruga, tako da bi ne bilo nič plačati članom. Kakor je znano, ni dr. Wilfan sploh dal pismenega odgovora, ustno pa je povedal, da noče sodelovati. To je sicer zelo žalostno, toda stvar je za enkrat aka. Počakajmo še en teden, ako se bodo tržaški politiki omehčali, bomo sporočili. Če pa ne, bo treba članom seči v žep in plačati polno svoto. Toda v tem slučaju si bo ljudstvo zapomnilo gospode in bo izvajalo konsekvence.

Pozdravi.

Slovenski fantje-vojaki, ki služijo pri 19. polku težke poljske artiljerije v Florenci, pošiljajo iskrene pozdrave iz tujine. Drnovšček Jožef, Markočič Rafael, Čerin Anton, Godvešček Alojz, Medveček Ivan, Reja Leopold, Cvenčut Fran, Marinič Jožef.

Bog živi vse vrle fante! odzdravlja »Mali list«.

Največji črnogorski rokovernjak ubit.

Najkrvoločnejši črnogorski razbojnik, na čigar glavo je bila razpisana nagrada 400.000 dinarjev, Drago Prelovič, je bil te dni ubit. Izsledil in ustrelil ga je rezervni poročnik I. Lukičević. Prelovič se je pridružil razbojnikom že v dobi avstrijske okupacije. Umoril je, kolikor znano, 48 oseb.

Ta zna skakati!

Bolha skoči stokrat tako visoko, kakor je dolga. Če bi človek s tako silo skakal, bi bil z enim skokom na Sv. gori, po štirih skokih pa na vrhu Triglavu.

JAKEC: „Za blagor očetuja!“
besede govore.
MIHEC: Okoli molzne krave
se misli jim vrte.

Neumna postava in brihten kmet.

Leseni most čez Savo v Krškem je že več let v zelo slabem stanju. Že pod Avstrijo so se delale interelacije za nov most, pa vse zaman. Ker so preteklo jesen povodnji most zelo zrahljale, so potrebna temeljita popravila, s čimer se je že pričelo. — Da se merodajni in odgovorni faktorji izogone nesrečam, ki bi morebiti sledile radi težko natovorjenih voz, je bila pred nekaj časom izdana naredba, ki omejuje promet težkih voz čez most. Naredba se namreč glasi, da smejo le oni natovorjeni vozovi čez most, katere prepelje čez most le eno vprežno živinčce. Izvrševalni organi so za avtoriteto te naredbe tako strogo skrbeli, da je marsikateri voznik tik pred mostom eno živinčce moral izpreči in nadaljevati vožnjo čez most z enim živinčcem, ali pa se vrniti domov. Pred nekaj dnevi je pripeljal neki kmet iz okolice do mostu natovorjen voz, v katerega sta bili vpreženi dve kravi. Tik pred mostom je zvedel, da mora nazaj, ker je prevoz z dvema živinčcema čez most prepovedan. Brihtna glavica pa kmeta ni zapustila. Trenutno mu je šinila bistra misel v glavo. Mahoma je spregel eno živinčce in jo privezal od zadaj na voz, sam pa je nadomestil ono mesto, kjer je spregel drugo živinčce. Malo je pogledal okoli sebe, nato pa zavpil na korajžo oni kravi, ki je ostala vprežena na nakar sta oba prav lepo in previdno prepeljala natovorjeni voz čez most, — dočim je sprežena krava prav zadovoljno korakala za vozom. Ko so vsi trije srečno dospeli na nasprotno stran, zasmel se je kmet in zadovoljno ozrl na onega organa, katerega je pravkar ogoljufal za salamsko naredbo radi omejitve prometa težkih voz čez most.

Francija ho priznala Rusijo.

Londonski listi poročajo, da bo Francija priznala Rusijo najbrže že tekom tega tedna. Za ruskega poslanika v Parizu bo imenovan Radek.

Ni ga več.

Prenehal je izhajati ljubljanski »Narodni dnevnik«. Narodni dnevnik je eno leto blatil vsako avtonomijo in povzdigoval v deveta nebesa centralizem in politiko nasilja. Edinost je iz njega prepisovala in ga hvalila.

Seipel ozdravel.

Avstrijski kancelar Seipel, ki je bil od atentatorja nevarno ranjen, je že precej okreval. Je že vstal in se podal na kratek izprehod.

Preveč advokatov.

V Zagrebu pride en advokat na 500 mestnih prebivalcev. V Jugoslaviji primanjkuje sodnikov, ker vsi beže iz slabo plačane državne službe in postajajo advokati.

Ne ubijaj.

Pobesneli nacionalisti, ki gospodarijo po raznih državah Evrope, in ki se v Italiji nazivajo fašisti ali snoparji, so črtali peto božjo zapoved in proglasili uboj za nacionalne svrhe kot sveto in pravično delo (pri nas je nekaj podobnega pisala «Edinost», češ da nacionalizem sme včasih »zagrabiti silo»). Toda uboj je grozota in hudobi-ja, naj se vrši za denar ali za čast ali pa za »vzvišene ideje». Ubojstvu pa je Bog tudi navezal kazen že na zemlji. Ko je Kajn bežal izpred božjega obličja, je ves obupan dejal: »Moj greh je prevelik, da bi mi mogel biti odpuščen; kdorkoli me najde, me bo ubil.« Kristus pa je rekel: »Kdor se na meč zanaša, od meča pogine.«

Prst božji.

Tudi nad fašizmom se bo uresničila Kristusova beseda. Koliko strahot je doživelo ubogo italijansko ljudstvo v teh letih; koliko posebno mi Slovani in Hrvatje v »odrešenih« deželah; koliko mrtvih, koliko ranjenih, koliko požganih hiš, razdejanih stanovanj, uničenih društev itd. itd.: vse je ostajalo mirno, vse molčalo — toda božji prst je pisal na steno kakor nekoč v Babilonu. Po umoru Matteottija so pobledeli fašistovski razgrajaci, kakor je pobledel Baltazar, ko je uzrl skrivnostno roko in njeno pisavo na steni. Bog je hotel in vzbudila se je vest vsej italijanski javnosti, vzbudila se je tudi ostalemu svetu. Fašizem je sojen in obsojen: s krvjo se je hranil in v krvi se bo zadušil.

Nov duh.

Vsa državnozborska opozicija se je nenadoma strnila skupaj, zapustila zbornico krvavih ministrov in začela neustrašeno borbo proti vladi Kajnov. Opozicija je šla tako daleč, da se niti ni udeležila običajnega sprejema pri kralju, ko se je izročil kralju odgovor na njegov prestolni govor. Ljudovec Rodinò je tudi odstopil z mesta zborničnega podpredsednika. Opozicija zahteva predvsem razpust snoparske milicije, ker to ni prav, da ima ena stranka oborožene čete in razgrajace, druge stranke pa ne. Opozicija obtožuje fašiste, da so razdelili vso Italijo v dva nasprotna tabora: v »nazionalne« in »antinazionalne« (po jugoslovensko v »državotvorne« in »protidržavne« elemente). Državotvorni so fašisti in njihovi podrepaniki, protidržavni pa vsi drugi, ki te komedije ne marajo. Taka delitev je zločin nad 40 milijonskim ljudstvom, ki ima Italijo za svojo domovino: mar je domovina le onih par odstotkov snoparjev? In vsi drugi ljudje samo sužnji? Opozicija je do skrajnosti odločena, zatreti ta »državotvorni nacionalizem« in vrniti kmetu in delavcu pravico do domovine. To je nov duh v politiki, ki z upanjem navdaja ponižane in tlačene državljane, in ki bo našel odmev tudi v zunanjem svetu.

Vladni poskusi.

Mussolini je pahnul iz svojega ministrskega čolna že mnogo svojih sodelavcev, da bi rešil sebe, ker se mu čoln potaplja. Dne 30. junija so šli ministri Gentile, Carnazza in Corbino. Namesto njih je imenoval same nefašiste, izbrane iz raznih struj liberalizma: Lanza di Scalea, Casati, Sarrocchi; četrti nov minister je katoliški nacionalist Nava. Pa ta družba ne bo rešila vlade za trajno. Opozicija očitno deluje na to, da vrže samega Mussolinija. Milanska «Giustizia», glasilo socialistov unitarcev piše: »Kriza ne zadeva vlade, marveč njenega načelnika, ki je naravnost odgovoren, če ne drugače, pa radi nesposobnosti, za vse, kar se je zgodilo, da so se v vladni palači zbirali zločinci.«

PODPIRAJTE, NAROČAJTE
«MALI LISTI»

Narodnost slovenskih magnatov

(Nadaljevanje sestavka o zgodovini slovenskih oderuhov).

Dokler je narodnost nesla, so se delali oderuhi, da so silovito narodni. Držali so z edinjaškimi prvaki v Trstu. Glasilo prvakov jih je hvalilo. Pisalo je o »dičnem rodoljubu«, ki je daroval ob koncu leta 3 goldinarje za to in to narodno društvo. Oderuhi so zato skrbeli, da se izkažejo pri deželnih volitvah, skrbeli, da je narod poln pisarne prvakov. Pod firmo sloge pa so magnati odirali slovensko ljudstvo, zatirali vsako socialno in gospodarsko pravico in se upirali izobraževanju naroda. Tisti, ki je ogoljufal občinarije za stotine in tisoče, je menil, da se opere s tem, da daruje za narodno društvo 3 goldinarje.

Med tem ko so oderuhi igrali to narodno igro na odru z edinjaškimi prvaki, jim je občinstvo, preslepljeno po vsakdanjem branju dnevnika, burno ploskalo, češ: kaka lepa sloga na odru!

In za odrom?

Za odrom pa so sedeli c. kr. tržaški namestnik, deželni glavarji, okrajni glavarji, žandarji in drugi podobni oblastniki večjega ali manjšega kalibra. Oderuh je bil tudi s temi v najboljših stitih, pravzaprav v bolj pristranih kakor pa z mestnimi prvaki. S politiko pršutov in botilkami si je znal magnat priboriti prosto roko nasproti ubogemu ljudstvu v občini, obenem pa je bil pokoren sluga vladnih ukazov in želj. Toda o tem sem že zadnjič pisal.

Fries-Skene beži iz Trsta.

Par dni pred zasedbo naših dežel po laških četah je zbežal c. kr. namestnik iz Trsta in kmalu za njim so odšli glavarji in žandarji. Kakor so bili magnati verni in udani sluge Avstrije, so postali sedaj čez noč petolizci zasedbenih oblastnih. Mir še ni bil sklenjen. Dasi je bilo gotovo, da pripade Trst Italiji, ni bilo še sigurno, koliko zaledja pripade Italiji in koliko Jugoslaviji. Kar je bilo pravih Slovanov, so vsi želeli, da dobi Jugoslavija vse zemlje, koder prebivajo Slovenci, Italija pa ozemlje, koder prebivajo Lah. To je bilo načelo pravih Slovanov. To pa ni bilo načelo magnatov in oderuhov, zakaj oni niso bili nikdar pravi Slovani, sploh niso imeli načel razen enega, ki je bilo ni je načelo sebičnosti. Prej so verovali v goldinar, potem v krone, kasneje v liro.

Dokaz, ki je neizpodbiten.

Imam tri dokaze: s Tolminskega, iz Brd, s Krasa. Vzemimo tržaški Kras, ker nam je najbližji. Dejstvo je — čemu bi to tajili? —, da so se zasedbeni oblastva pripravljala za vsak slučaj, kajti meje še niso bile določene. Vojaštvo je pripeljalo hrane v obilici in jo razdajalo med lačno ljudstvo zastonj ali pa po nizkih cenah. Pa tudi slovensko izobraženstvo se je pripravljalo za eventualno ljudsko glasovanje. Kako pa so se obnašali magnati? Oni so razsejali med narod besedo: »Na vsak način gremo s Trstom, naj pa potegne Trst z Bogom ali s hudičem.« To se pravi: Ako bi Trst glasoval za Italijo, potem moramo tudi mi Kraševci tako glasovati. In ko bi bilo prišlo do ljudskega glasovanja, bi bili magnati gotovo zmagali.

Sedaj pa pomislite, dragi bravci! Ti magnati so bili istočasno zaupniki društva Edinosti v Trstu, oni so bili »rodoljubi z dežele«, stebri edinjaške politike: človeka bi to pognalo v smeh, če bi ne bilo tako tragično.

Pod novimi komisarji.

Zasedbena oblastva so odstavila okrajne glavarje in na njih mesta so »topili komisarji, podkomisarji. Magnati so nadaljevali svojo prirojeno politiko: vselej proti interesom ljud-

stva, udani sluga komisarskih ukazov in želj, samo da so služili svoji koristi. In komisarji so seveda vračali ljubeznivost za ljubeznivost. Ti zaupniki tržaške edinjaške kliše so vršili včasih pravo izdajstvo proti interesom ljudstva.

Podpore za bogatine.

Še se spominjam, ko sem vstopil na glavarstvo h komisarju G. Bil sem tedaj državni poslanec. Eno leto preje me je na istem mestu ošteval, topot pa se je globoko klanjal. Razpravljala sva o vodovodu in o podpori, ki naj jo za vodovod vzporedno tirjamo v Rimu. Proti koncu je prišel pogovor na dijaške štipendije v novih deželah. Predsednik rimske komisije je bil podminister Merlin, o katerem je G. — ne vem kako — izvedel, da sem bil z njim v jako dobrih odnošajih. V gotovem trenutku mi je imenoval študenta, sinu nekega magnata, ki ima — kakor sodijo Kraševci — okrog milijona premoženja. G. mi ga je toplo priporočal. Jaz sem mu odkrito odvrnil: »Ne, to ni mogoče. Štipendiji so za revne dijake, ne za bogatine.« On pa: »Ma sa, onorevole, è una famiglia tanto buona« itd. Naknadno sem izvedel, da je G. pridno obiskoval dotično družino... Kasneje sem

Uspešna borba za samovlado Indije.

V Simli, kjer stoluje poleti podkralj, so se zbrali višji upravni uradniki Indije, da se posvetujejo, zakaj indska ustava z leta 1919 — takozvani India-Act — ne odgovarja svojemu namenu. Leta 1918-19 se je cela Indija razburkala in zahtevala avtonomijo. Ker imajo tudi Angleži med seboj zagrizene imperialiste ali po naše fašiste, ki zagovarjajo napram kolonijam politiko »močne roke«. Pravijo, da jim je za moč in edinstvo Britanije, v resnici pa so to priganjaci raznih veleindustrij in bank, ki se boje za svoje dobičke. Indski angleški imperialisti pa se sestavljajo seveda večidel iz uradnikov in častnikov, za katere ima indska služba zlato dno. Po krivdi teh krogov je l. 1919. general Dyer v Amritsaru napadel mirno množico pobožnih indskih romarjev in streljal vanjo s strojnimi puškami. Hvalabogu se fašistom ni posrečilo dobiti zase širokega javnega mnjenja Anglije in kmalu po sramotnem amritsarskem pokolju je Montagne izdelal indsko ustavo, ki se je tudi uzakonila, pa se je začela udeleževati šele letos.

Indija je namreč to ustavo sprejela z velikim nezaupanjem. Plemeniti Gandi in brata Mohamed Ali so organizirali veliko neodvisnostno gibanje. Zaveda se je lotil Gandi sredstva popolne pasivne rezistence ali nesodelovanja pri političnih upravnih poslih, ki se pa ni izkazalo. Njegovi pristaši so s svojim odporom, ki je čisto naravno prešel v aktivni, zopet dali angleškemu imperia-listom povod nastopiti proti domačemu prebivalstvu z nasiljem. Končno so Gandija zaprili, dokler ga ni že čisto jetičnega Mac Donald osvobodil.

Medtem so se izvršile volitve v indsko poslansko zbornico, kjer vlada kljub virilistom nima večine in do danes ni mogla priti do plodonosnega delovanja. Jeseni, ko se bodo vršile volitve v senat, izgubi vlada tudi tam svojo oporo. Indci so opustili pasivno politiko in se organizirali v tri stranke (središče: takozvani svaradž, to je avtonomisti; levica: neodvisneži; desnica: nacionalni liberalci), ki so se vse zedinile v tem, da bodo izvojevale Indiji najmanj dominionski položaj. Vse tri stranke so se udeležile tudi volitev v deželne zbo-

izvedel, da je dotični študent na vrhu vsega še — butelj. Umljivo, da sem storil vse, da so bogatinovo prošnjo odbili. Da me od tedaj ta bogatin, ki ga jaz osebno ne poznam, ne ljubi preveč, je umljivo.

Magnati in sedanji časi.

Vladni organi so spoznali duše naših magnatov, zato so ubrali temu primerno pot. In res moram ugotoviti, da delajo magnati svojo staro politiko. Le malo jih je, izjeme so, ki so se uprli in ki so ubrali pot značajnosti in zvestobe do ljudstva. Vse klečepazenje, vse skledolizništvo, vse to so le zunanji znaki njih notranjosti. Ali se čudite tedaj, da ima oblastvo naša tanka poročila o poteku sej tržaškega pol. društva Edinost? Mari mislite, da so oblastva zaprla naše šole kar tako? Poznam mnogo slučajev, da so ti narodni stebri denuncirali nabiralce podpisov za našo šolo; nekateri so šli tako daleč, da so najprej podpisali, potem pa poročali, da podpisnje ljudstvo le po sili.

Tržaški izobraženci, ki sedaj vodijo politiko, so neločljivo združeni z magnati in to je razlog, da držimo dose-danjo politiko za gnilo. Pot k ozdravljenju je le dvojna: ljudstvo in njega zastopniki, ki so vzgojeni v socialnem duhu, zavzamejo organizacijo ter jo očistijo magnatskih vplivov ali pa naj se prepusti stara organizacija sedanji kliki, kmetje in delavci pa naj se samostojno organizirajo. (Virgilij Šček).

re in občine in povsod potolkla vlad-novce.

Imperialisti so brez orožja: proti po-litično organiziranemu ljudstvu, ki se je kljub temu, da je razdeljeno v tri močno nasprotujoče si stranke, zedinilo za en določen cilj, ne opravijo nič ne mitraljeze ne bombe iz aeroplanov. In ker je angleška vlada pametna, je zbra-la v Simli strokovnjake, ki bodo iz-rekli svoje mnenje, ali naj se ustava razširi v smislu indskih zahtev (India Act določa namreč, da se ne sme revidi-rati do leta 1931). Skoro gotovo se bo to zgodilo, kajti vse delo v Indiji je vsled energičnega in složnega nastopa Ind-cev zastalo in to stvar močno čutijo tudi — zepi manchesterskih in birming-hanskih fabrikantov.

Deset zapovedi nacionalizma.

1. Veruj, da je narod bog; drugega boga ne imej poleg njega.
2. Zmerjaj druge narode z grdimi priimki.
3. Ob praznikih pij na narodno zdravje.
4. Zavrži dobre navade očetov in po-snemaj vse napake propadajočih narodov, da tudi tvoj narod čim-preje propade.
5. Ubijaj ljudi, ki drugače mislijo, kakor ti.
6. Ako pridejo komunisti na vrh, za-piši se pravočasno v njihova boj-na društva, da ne prideš pod kolesa.
7. Kadar prideš do moči in veljave nabaši urno svoje žepce.
8. Ako te policija pomotoma zgrabi, pokaži izkaznico gorjačarskega društva in potaji svoja državo-tvorna dela: prosili te bodo opro-ščenja in te spremili na dom.
9. Ne želi trpeti iz ljubezni do bližnjega.
10. Ne želi za ljudstvo resno delati.

Castiglioni.

Po razsulu stare Avstrije prišel je na Dunaj kot vojaški zastopnik Italije polkovnik Castiglioni. Na Dunaju je začel delati dobre kupčije, postal milijonar in ravnatelj velike Depozitne banke. Delal pa je bolj zase, nego za banko. Sedaj je Depozitna banka falirala in se krivda v veliki meri pripisuje njemu. Castiglioni se šteje med prve dunajske bogataše.

GOSPODARSTVO

Zatirajmo plevel na njivah

Največji škodljivci naših koristnih rastlin spomladi je plevel, ki jim odjemlje prostor, hrano, zrak, svetlobo in vodo. Kjer rastejo plevelne rastline, tam ne morejo uspevati naše koristne zeli. Ker je plevel bolj trpežen in se hitreje razvija nego setev, postaja z vsakim dnem bolj škodljiv. Po vrstah plevela na njivi spoznamo že kakovost zemlje in njeno bogastvo na hranilnih snoveh, kajti nekatere ljubijo močvirnato zemljo, druge bolj sušno, ene rastejo raje na peščenih tleh, druge na težki ilovnati, so tudi take, ki imajo rajši bolj revno zemljo, druge pa, ki se bujno razvijajo samo na bogatih rodovitnih tleh.

Plevel se še najbolj prilagodi krajevnim, podnebnim in talnim razmeram, uspeva torej dobro tudi na slabših, suhih, pa tudi močno vlažnih tleh. Sploh raste plevel povsod, tudi tam, kjer se naše kulturne rastline ugodno razvijajo le tedaj, če jih skrbno negujemo. Tem bujnejši je pa, če dobi vlažno, možno in dobro pripravljeno zemljo in vlago namenjeni setvi. Tako ga dobimo navadno na dobro pognojnih zemljah več nego na mršavih njivah.

Zaplevljena zemlja mnogo slabše vzdrži sušo nego čista, ker imajo plevelne rastline navadno širje liste in bolj razgraničene korenine, se hitreje in krepkeje razvijajo ter črpajo večje množine vlage iz zemlje, ki bi morala priti v korist gojeni setvi za njen razvoj.

Dolžnost vsakega poljedelca je torej, da zatira plevel z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, ter da si s tem ohrani svoje njive čiste. To delo izvršuje lahko na različne načine.

1. Na njive spravljaj samo dobro preperel gnoj, v katerem je plevelno seme že strohnelo.

2. Svojo zemljo globoko preorji že jeseni, spomladi, ko bo plevel vsklil, jo samo zrahljaj z brano ali kultivatorjem, da se plevelne rastline posušijo.

3. Globoko oranje zemlje je važen pripomoček za zatiranje plevela, ker se plevelno seme z vrha globoko potopje ter se v globini zaduši.

4. Ozimna žita je spomladi prevleči z brano ali jih opleti, da se zemlja zrahlja in plevel zatre.

5. Za seme vzemi vedno le popolnoma čisto trierirano seme brez plevelnega zrnja.

6. Pri okopavanju in pletvi pazi, da spraviš plevelne rastline s koreninami vred iz zemlje, da se posuše ali spravijo na kompost ali pa pokrmijo.

7. Tisti plevel, ki globoko požene korenine, moramo izrjaviti z njimi vred, drugače nam zopet požene. Če so pa korenine pregloboko v zemlji, da moramo večkrat populiti, da se

koren uniči s tem, ker ne dobi več hrane iz steblovja in listov.

8. Če nam je količjak mogoče, zabranimo plevelnim rastlinam, da jim seme na njivi ne dozori in odpade.

9. Močno zaplevljene njive očistimo najlažje s ponovnim gojenjem okopavin, ki jih moramo pridno pletiti in rahljati. S tem zatremo na eni strani plevel, na drugi pa ohranimo zemlji vlago in se obranimo pred veliko škodo od suše.

10. Strnišča moramo čimprej preorati, ker s tem spravimo plevel v zemljo, ki se z njim obogati na sprstenini. Razventega vskali plevelno seme že pred zimo, da ga lahko z brano ali z globokim oranjem uničimo.

S takim obdelovanjem zemlje in oskrbovanjem setve bomo v kratkem času naše njive popolnoma očistili plevela. Kar bomo imeli s tem več dela, se nam bo prav imenitno izplačalo z večjimi pridelki iz naših brezplevelnih njiv.

Denarne potrebe istrskih občin.

Pisali smo že parkrat o raznih dolgovi in novih potrebah istrskih občin. Posebno hudo breme imajo nekatere občine zaradi dolgov od slabega gospodarstva pri aprovizaciji. Danes prinesemo za nekatere občine celotno svoto, ki jo potrebujejo, da konečno uredijo svoje denarno gospodarstvo (povemo svote na okroglo):

Pola 19 milijonov 400 tisoč, Buje 634 tisoč, Koper 4 milijone 259 tisoč, Podgrad 583 tisoč, Novigrad (Cittanova) 196 tisoč, Herpelje-Kozina 78 tisoč, Marzige 76 tisoč, Materija 343 tisoč, Pomjan 35 tisoč, Buzet 662 tisoč, Piran 1 milijon 492 tisoč, Pazin 779 tisoč, Oprtalj 459 tisoč, Črni vrh (Verteneglio) 249 tisoč, Dekani 95 tisoč.

Fašistovski dnevnik «L'Azione» iz Pole piše, da je položaj občin tako skrajno slab, da ne more pomagati nobeno vsakdanje sredstvo; ampak mora vlada iz Rima obrniti na to vso pozornost in dati svojo resnično in krepko pomoč. Tudi mi smo tega mnenja, da bi morala vlada dati pomoč, namesto da nalaga občinam nova bremena s pošiljanjem dragih komisarjev.

Carina od poljedelskih strojev. — Ministrski svet je sklenil odpraviti carino na poljedelske stroje, ki se od drugod pripeljejo v Italijo. Med te stroje spada tudi slamoreznica. Kdor jo tedaj n. pr. kupi v Ljubljani, jo lahko spravi domov brez italijanske carine.

Za čebelarje. — Nedavno je poslalo finančno ministrstvo okrožnico na vsa visja nadzornistva direktnih davkov; v ti okrožnici priporoča, naj ne ovirajo razvoja čebeloreje s prehudimi davski-

nami. Okrožnica ukazuje, da se iz naslova premoženja imetja (ricchezza mobile) obdavčijo samo čebelarstva podjetja, katera delujejo z večjim kapitalom in z naprednimi sistemi, potem pa vsi oni čebelarji, ki nimajo lastne zemlje ali je ne obdelujejo sami. Tudi v teh dveh slučajih priporoča okrožnica veliko obzirnost.

Malim čebelarjem se torej čebele ne smejo šteti v davek od premoženja imetja.

Nova knjiga. — Izšla je v Trstu knjiga z naslovom «Idealizem», temeljna načela politične in gospodarske borbe s kapitalizmom. Spisal Drago Godina. Knjiga se prodaja pri I. Štoka v Trstu in v obeh slovenskih knjigarnah v Gorici. Za večje naročbe pisati na naslov: D. Godina, Trst, Via Commerciale 8.

Po čem je lira?

Dne 2. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 27.35 L.
za 100 č. kron — 68.25 L.
za 100 avstr. kron — 3.20 st.
za 1 dolar — 23.20 L.
za 1 funt — 100.65 L.
za 100 fr. frankov 119.50 L.

Kdo je zažgal municijo v Bukareštu?

Svoječasno smo poročali o velikanski eksploziji streliva v glavnem mestu Rumunije Bukareštu. General Negrel pripisuje zažig učinkom brezičnega brzjoja. Kjer se mnogo električnih valov zadeva in križa, utegnejo nastati male iskricke, ki zadostujejo, da se vname strelivo. Na ta način bi se razložile mnogotere eksplozije, ki se po svetu dogajajo. Ima tedaj tudi zračno brzjoavljanje svojo slabo stran.

Popravek imena.

Glede dogodka v Komnu, o katerem smo objavili dopis, smo prejeli informacijo, da se nesrečni mladenič ne piše Cotič, ampak Fakin. Toliko v popravek.

Osebnost.

Č. g. Ignacij Žganjar, bivši župnik na Premu, je nastavljen kot župni upravitelj na sv. Gori pri Litiji v Jugoslaviji.

Strela.

Na Škrljevem pri Bakru je neko mlekarico na poti zadela nevihta. Šla je vedrit v neko hišo. Kmalu potem je strela udarila v ono hišo in ubila mlekarico, hišno gospodinjino in njeno hčer, kar tri naenkrat.

Oj, ti ljubi narodni voditelji!

Reven vojni oškodovanec je vložil prošnjo za odškodnino. Ker pa sodnija ni hotela priznati nekega slovenskega spisa, je oškodovanec šel k narodnemu advokatu. Ta gospod je računat 146 lir za kratki prevod. To je oderuštvo prve vrste. Ljudje odpirajo oči! Neki njegov znanec, ki se je prestrašil te svote, je šel po prevod k nekemu notarju v Gorico, kjer so mu računali za isto delo 35 lir.

Takrat so imeli Danci svoje domače pevsko društvo. Ob poletnih večerih so se zbirali pod košatim «Stržičevim» orehom, sredi vasi ter se urili v narodnem petju. Kovali so tudi pesmice, kakor od sezanskih «šustarjev» ter od «cesarja križkega, mogočnega na Krasu» ter še nekaj drugih. Imeli so tudi godbo na pihala. Voditelj in učitelj v petju in godbi je bil pok. Matija Pirjavec vulgo «Matija Lovretov».

Ob zimskem času pa so posedali okoli peči ter čitali takratne novine in knjige. Še sedaj se dobé v marsikateri danski hiši stare knjige ter celo posamezne številke Bleiweisovih «Novic». Prav bi bilo, da bi se ti dragoceni spomini še nadalje ohranili, ker so svodoki in priče nekdanjih naših boljših dni.

Pavel Šelovin.

Zobozdravniški ambulatorij

Zebotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

ob nedeljah od 10-12

NAZNANILO

Podpisana naznanjata slav. obč. stvu, da sta ODPRLA DNE 12. t. m. v GORICI, via GARIBALDI št. 20 (prej v. Teatro) I. nadstropje

pravno pisarno

v administrativnih, nespornih, izvršilnih zadevah in onih tičočih se vojnih škod in posredovanja dobave posejil.

Vinko Čuk,

bivši ravnatelj zemlj. knjige v Gorici

Anton Trampuž,

bivši sodni oficijal pri okrožni sodniji.

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria) od 9-12 in od 3-5.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternolli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

ADRIA-ČEVLI

Izdelek Čevljarske zadrage v Mirni

Prodajalna Čevljarske-Zadrage v Mirni

Gorica, Corso Verdi 32 — Trst, Via dei Rettori 1, ter komisijске zaloge po celi JULIJSKI BENEČIJI so založene z

ADRIA-SANDALI

letosnjega izboljšane izdelka.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst — via Ugo Polonio 5.

PO NIZKI ceni proda 3.500 komadov starih žlebov (kop). — Mekinda 172. Postojna.

ISČE se več čevljarskih pomočnikov za vsakovrstna dela te stroke. — Prednost imajo oni prosilci, ki razumejo poleg slovenskega tudi italijanski jezik. Plača po dogovoru. — Naslov: Jožef Jarož, čevljarski mojster v Vrhpolju pri Vipavi.

PODLISTEK

Dane pri Sežani.

(Nadaljevanje in konec.)

Leta 1855. umrlo je vsled kolere skoro tretji del danskega prebivalstva; 1863. pa je bil v Danah velik požar, ki je uničil trem kmetom hiše in gospodarska poslopja. Gotovo so obiskali dansko vasico tudi grozoviti Turki, ko so l. 1469. rogovili po Krasu. Tudi francoske vojske imajo Danci dobro v spominu.

Pet minut od Dan proti severovzhodu, samuje, kakor berač na «žeganju» ob državni cesti že prej imenovana «drenjska republika», obstoječa iz dveh hiš. Tu je stara, dobroznana gostilna. V starih časih je tu prenočeval Martin

Krpan, ko je tovoril s «kresilno gobo in brusi».

Ko se je naš slovenski narod od l. 1860. naprej začel čimdalje bolj zavdati svoje krvi in glasno ter javno tirjati svoje pravice, bili so Danci med prvimi, ki so se zdržali in stopili pod narodno zastavo, razvito po nepozabnem dr. Bleiweisu. Zanimali so se za vse politične dogodke ter zvesto spramljali v duhu krepke napore in prizadeve narodovih voditeljev. Seveda so prišli zavoljo te narodne navdušenosti marsikje v zameri; se celo med Sežanci so bili nekateri narodnjaki, ki so jih prezirali. Nadelo so jim priimek: «Danski Slovenci». Oni se pa niso čutili zavoljo tega priimka nič užaljeni, še celo ponosni so bili manj in v tem so imeli popolnoma prav.

Kaj nam z dežele pišejo

HRUŠICA pri Podgradu.

S žalostjo naznanjamo, da nas je v tem tednu zapustil naš prečastiti gospod dekan M. Hušo, ter odšel na svoje novo mesto v Jelšane. Bil je vzor-duhoven, požrtvovalen, ter delaven do skrajnosti. Na srcu pa mu je bil vedno tudi telesni blagor njegovih župljanov. Predsedoval je podgraški posojilnici in hranilnici, ki se je ves čas lepo razvijala ter mlekarški zadrugi pri nas, za katero se bojimo, da ne bo našla sposobnega naslednika. S strahom gledamo v bodočnost. Vam g. dekan potrdi kličemo: Bog plačaj in srečno!

PODGRAD.

Govori se in piše, da Podgrad nazaduje. Kaj še! Povemo vam da napreduje. Pred kratkim so nam ustanovili italijanski otroški vrtec. Popisali so res okrog 20 otrok. Sedaj, ko ljudje uvidevajo, da se tam uče samo italjansko, jih ne pošiljajo več, razen nekaj družin iz podgrajskega Klanca. Več kot polovica obiskujočih je iz bližnjih, zelo siromašnih Račic. Da je šolski vrtec nastanjen v šolskem poslopju gre posebna zasluga prejšnjemu županu, kateremu bo narod ohranil nevenljiv spomin.

LOGARSKO.

Dovoli, dragi «Mali list», da se tudi iz našega malega kraja enkrat oglasi. Toča je tudi pri nas, kakor skoraj po celi Goriški, napravila mnogo škodo. Po nekaterih krajih so poljski pridelki docela uničeni. Žito, ki je tako lepo kazalo, se je moralo na več krajih pokositi. Tako je življenje uboga kmeta. Kar ne poberejo davki in drugi stroški, pokončajo pa naravne sile. «Mali list» ima tudi pri nas nekaj naročnikov, pa bilo bi jih še več, ko bi imeli malo boljše pošto. Zakaj imajo po drugih, enako hribovskih vaseh, dnevno ali po vsaj na teden trikratno pošto? Ali ne plačamo, tudi mi cele poštne pristojbine? Mi dobimo pošto enkrat na teden, in še takrat le če gremo sami po njo na pošto nabiralnico, če ne pa leži tam in nazadnje komu pismo še odprejo in pregledajo, kar se je že večkrat zgodilo. Opozarjamo naše može, da bi se za to zadelo kaj bolj pobrigali. Vaščan.

TOMAJ.

Članki o oderuhih so nam silno ugaljati. Pri nas imamo župana Fakuča, ki sicer ni star oderuh, saj je prišel na površje šele z vojsko, a vsa znamenja kažejo, da bi postal rad kraški magnat. Da ima vsa svojstva magnatov, kaže tale resnični slučaj. Leta 1922. so priredili v Gorici socialno-gospodarski tečaj, na katerega je bilo povabljenih tudi več tomajskih mladencev. Šjor Fakuč je fantom dejal: «Kaj bi hodili v Gorico poslušati, ali nismo mi zadostni voditelji?» Ker pa je doba suženjstva davno proč, fantje niso vpoštevali Fakuča, ampak so se udeležili izobraževalnega tečaja, in sicer z uspehom. Čimbolj se bo širila izobrazba, tembolj bo padal vpliv magnatov.

ROCOL.

V nedeljo dne 8. junija je proslavljalo Pogrebno društvo za Rocol in Kjadin 60 letnico svojega obstanka. Proslava se je vršila v Konsumnem društvu v Rocolu. Prišlo je mnogo udov, kljub Binkoštnim praznikom. Navzoč je bil tudi najstarejši ud Purič Jakob iz Kjadina Bil je čez 30 let predsednik in blagajnik tega društva. Predsednik mu je izročil lep spomin 60 letnice z okvirjem. Domača godba, pod vodstvom gosp. Benčiča Dragotina pa mu je zasvirala koračnico v pozdrav.

Društvo je bilo ustanovljeno v Kjadinu leta 1864 pod nekim hrastom; deluje že 60 let brez vsake inteligence, udje so sami kmetje in delavci. Iz tega

je razvidno, da ako je delavec složen, in se ne vmešava vmes noben frakar, društvo lepo deluje. Udu Puriču želimo še mnogo let življenja in društvu obstanka. Hvala lepa domači godbi. Rocolčani.

BREG.

Kakor drugod, je tudi pri nas v Bregu mnogo takih, ki so, oz. bodo plačali onih 72 lir za kritje deficita nesrečne Kmetijske zadruge. Ljudje so nejevoljni, razkačeni in so zgubili še zadnje zaupanje v naše slavne, na narodnem polju osivele prvoboritelje. Narodni boritelji so v bregu «pobendemali». Dvomimo, da bi se še kdaj o priliki kake veselice pojavil na odru kak narodni voditelj. Takih narodnih voditeljev mi ne potrebujemo. Zadnje volitve pri nas so pokazale narodno slabost. To je bilo še takrat, ko ni ljudstvo znalo, da bo moralo položiti 72 lir «domu na altar». Kakšen pa bi bil izid volitev, ko bi bili ljudje prej vedeli za polom K. Z., si more vsakdo misliti. Mi ne živimo od narodne pesmi in «živio» — klicev, našim otročičem je treba kruha in zato smo potrebni podpore in olajšav, ne pa izmožgavanja.

Svetujemo vam, dragi prvoboritelji, da ne prihajate s svojimi propagandami več v Breg, ker so tu za vas tla prevročja.

Št. PETER na Krasu.

«Novice» so pisale, da je snopar Peter nel za pisarja v našem občinskem uradu. Pa to ni res; Peter nel sploh ni v naši občini in sramovali bi se njegove navzočnosti. «Novice» so namreč prepisale napačno notico in so jo priobčile kot izvirni dopis od nas. Gospod Peter nel se nahaja, kakor je «Mali list» prav pisal, v Št. Petru pri Gorici.

Iz MATARSKÉ občine.

Dne 30. junija je bila dražba voznje mleka iz Brezovice v Trst. Dražbe so se udeležili g. Zupančič iz Materije in drugovi, ki so vozili že v 1. polletju za dnevno ceno 60 lir. Na dražbi je bila zadnja ponudba za 51 lir. Neki Vatovec iz Brezovice pa je potem nagovoril bivše voznike, da so se med sabo zavezali, ne voziti izpod 80 lir. To imenujemo nesramno izkoriščanje mlekarke zadruge. Letos kaže dobra letina za seno in če so v 1. polletju mogli voziti za 60 lir, ni pravično, da celo poskočijo višje. V nedeljo bo vnovič dražba. Vsi pravi zadružniki naj se dražbe udeležijo, da bodo videli, kako se nekateri hočejo okoristiti na škodo vseh.

LONJER.

Dne 27. junija je umrl Miha Čok, po domače «Vrtač», skrben gospodar, mnogoleten cerkveni pevec. Učakal je 63 let. — Starejši rod je še držal nekaj na čast božjo, mlajši pa ne za Boga, ne za narod, edinole za godbo in ples. Kam bomo prišli?

ŠMARJE pri Kopru.

Dragi «Mali list»: Ti dosti novic pri našaš in z velikim veseljem te čakamo, kadar imaš priti. Naše slovensko ljudstvo hrepeni po tebi. Ti si nas zbudil iz spanja, ker nam kažeš pravico in pravo pot. — Praznik sv. Rešnjega Telesa smo kaj lepo praznovali. Imeli smo krasno procesijo, vse ulice so bile okrašene z zelenjem. Pel je mešan zbor in svirala naša šmarska godba, katero je vodil gospod Anton Pribac.

Mussolini na Katinari.

Na pokopališču v Katinari je nagroben spomenik z laškim napisom, ki slove po naše: Ta kamen pokriva kosti Alojzija Mussolini. Česčen in ljubljen mož..., katerega je Bog poklical v boljše življenje v 68 letu njegove starosti... dne 23. 8. 1832.

Kako bo neki napisano na grobu Benita Mussolinija?

Pepo iz Koludrovice.

Na vem du mi je vžej zineu, da bojo prišle ses Trsta ane ledje na božjo puot v Obršlan pr Kuomne. Uod n's ni glih taku delč, in ajns cvaj sva se zmenla ses Matildo, da jo pihneva če tude midva. Vžej v sebuoto mi je pobiksala ta pražne šulne, da so ble svetle kukr nus uod p'sa. Je treba se Fajn uoštilat, tržaške ledje so ajtleh. Uona se je uoboukla vsa v žido. Dobro smo zaklenili hišo, koze sm dau poune jasje, vse vkup sm proročeu svetme Frjane jno smo šle.

Taku uob ane devete smo ble vžej tm, in hmale pole je prropotalo aneh šest lujtranc in škalirjev rumarjev, ma čudno se me je zdelo, da so se prpelali. Na božjo puot treba hodet, kukr jest in Matilda, ma pej nej bu, lhko da so jemeli švoh klanete.

Niso se me zdeli napk. Narveč je blo punc, pole aneh trideset strin, aneh šest fantičev jno menda trje gaspudje. Adn, sm čeu, da je v Trste kukr namesto škofa. Fajn gasput muore b't; bistro sm ga premereu z uočmi, še normalo se me je posmejau, na vem uod či me pozna.

Hitro pole je bla sv. maša, in za tu še ana druga. Ja tašne pej nism videu. Štirje gaspudje so pršle h utarje, tiste, ki je namesto škofa je beu za ta prvga. Fajn, sm se misleu, vsak buo nekaj naredeu, in buo maša fertek, ku da be ustrleu. Ma je blo pej glih naruobe. Dobre tri kvarte ure je derala. Prou me je rekla Matilda zvečer doma, ku sva šrajala uod tega: je zmirom taku, več ku jih je ledi vkp, bl se muotejo. Sej fajn je blo, ma nomalo predougo. Pòjele so pej gor na ganjke uordenge. Posebno ana, so rekle da je doma ses Šembida, jo je urezala kukr an fant. Taku sm beu kontient, da če be bla

tm kšna uosmica, be plačau nrtamenj za ano dopjo.

Kuosle smo pej kr v borouceh pr cierkve. Nečko če po tleh so se usele vse, tde gaspudje. Bem tašne ledje me dopadejo, ne pa tista ajtleh ruoba, ki ne muore nejnr guobčka uodpri, če nema aneh deset prtičeu al fačuolku uokole sebe. Midva sva se prnesla krūšca in sira, ma je pršeu ceu nazaj. Kumaj su me zamjerkale, pej je začie lo: Pepo sm, Pepo če, Pepo nate, Pepo uzemte: uod tm an fancel, tm an glš vina, tm an kramp uod kakuše, tm an štrukl, tm an kuos mesa — buste frdamaj, jest sm se braneu, ma še bl so me sil'li in taku neusmileno sm mogu jest, da sm ratau kukr buobn. Tri lūkne je šeu pas nazaj in tde Matilda se je nekam prevezavala.

Pole so začele pod anem hrastam pojet peuke ku ane letanije. An gasput, na muč veseu, je pojeu naprej, uone pej za njem. Jest sm se uotkreu, ma čudne so se me zdele, kukr de be ble judovske. Nekaj sm zastuopeu, taku an «barba, puci, kapuci». — Orko sm rieku, kaj so tu vndr za ane svetniki. Ma pej ku so se vse smejale do sous, sm jo pogrūntau, da buo kšn šps in sm se skrivši nazaj pòkreu; ma fajn so jo spelale.

In taku je šlo naprej do andohte in še po litanijah. — vam rečem, prou milo se me je strilo, ku sm jeh videu it proč prute Štajnela.

Cene na goriškem izvoznem trgu.

Dne 30. junija je bilo na goriškem trgu: 40 kv. črešenj kg. po lir 1.90, sveže fige so bile po lir 2.60, jagode po lir 5.—, hruške po lir 1.75, breskve po lir 2.80, slive po lir 1.80, grozdje sv. Ivana (ribes) po lir 1.80, špargelji po lir 2.40, grah po lir 1.15, paradizniki po lir 1.80, krompir po lir —.50, fižol v stročju po lir —.70.

NAŠA POSTA.

Tomaj. — Fakuč je dal podpisati vsem starešinom nek popravek, češ da ni klečeplazil pred Avianom. No, Tomajci bodo že vedeli, kako je ta reč. Papis Fran ni podpisal popravka. Spis hrani uredništvo.

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.

Andrej Purič Kovaški mojster
TRST
Via Media št. 6

Izvršuje
Vsakovrstna stavbena dela... Železne ograje in omrežja - Takojšnja izvršitev. Štedilniki vseh vrst. Izdeluje tudi železne roletes.

Poprave Spopolnitve

Čevljarnica FORCESSIN
Je najboljša zaloga z dobrim blagom.
Trst, vla Caprin 5 pri Sv. Jakobu
podružnica via Udine 2.

Ples, ples, zri kos!
Kako bom plesal, ker sem kos?
Pojdi po čevlje do Forcessina.
Noben v Trstu tako finih nimam.
Še jutri de njega poletim.
Poceni in dobro pri njem dobim

Čevljarnica FORCESSIN